

SOCIJALNA ZAŠTITA U CRNOJ GORI – ESSPROS METODOLOGIJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci prikazani u ovoj publikaciji rezultat su prikupljanja administrativnih podataka od izvještajnih jedinica. Statistika Socijalne zaštite u Crnoj Gori (ESSPROS Metodologija) sprovodi se shodno Zakonu o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike („Sl. List CG“, br. 18/12, 47/19) i Godišnjem planu zvanične statistike za 2021. godinu („Sl. List CG“, br. 7/21).

Obuhvat i uporedivost

ESSPROS (Evropski sistem Integrisane statistike Socijalne zaštite) je harmonizovani sistem koji služi kao instrument analize i uporedivosti finansijskih tokova socijalne zaštite. Ciljevi ESSPROS-a su da pruži sveobuhvatan i koherentan opis socijalne zaštite u državama članicama Evropske unije i zemljama kandidatima za članstvo u Evropskoj uniji, kroz obuhvatanje socijalnih davanja i njihovog finansiranja, usmjerenost na međunarodnu uporedivost i usaglašavanje sa drugim statistikama.

Definicije

Socijalna zaštita obuhvata intervencije od strane državnih ili privatnih tijela namijenjene smanjenju finansijskog opterećenja domaćinstava i pojedinaca od definisanog niza rizika ili potreba, pod uslovom da ne postoji istovremeno uzajamno ili individualno rješenje (intervencije gdje je primalac socijalne zaštite dužan da istovremeno obezbijedi nešto ekvivalentne vrijednosti u zamjenu).

Rizici ili potrebe u ESSPROS-ovoj metodologiji iskazani kao funkcije programa socijalne zaštite, koji zahtijevaju socijalnu zaštitu, navode se u nastavku teksta:

Bolest/zdravstvena zaštita – rizik od bolesti obuhvata održavanje prihoda i novčanu pomoć u vezi sa fizičkom ili duševnom bolešću isključujući invaliditet, dok potreba zdravstvene zaštite obuhvata održavanje, vraćanje i poboljšanje zdravlja zaštićenih osoba bez obzira na uzrok poremećaja.

Invaliditet - obuhvata novčane ili nenovčane pomoći, osim zdravstvene zaštite, u vezi s nemogućnošću fizički ili mentalno hendikepiranih lica da se bave ekonomskim i društvenim aktivnostima.

Starost - obuhvata održavanje prihoda, novčane ili nenovčane pomoći (isključujući zdravstvenu zaštitu), u vezi sa starošću.

Naslednici - obuhvata održavanje prihoda, novčane ili nenovčane pomoći u vezi sa smrću člana porodice.

Porodica/djeca - obuhvata novčane ili nenovčane pomoći, (isključujući zdravstvenu zaštitu), u vezi sa troškovima trudnoće, porođaja i usvojenja, odgoja djece i zaštite – brige ostalih članova porodice.

Nezaposlenost - podrazumijeva održavanje prihoda i novčane ili nenovčane pomoći u vezi sa nezaposlenošću.

Socijalna isključenost koja nije drugdje klasifikovana obuhvata novčane ili nenovčane pomoći, (isključujući zdravstvenu zaštitu), koje su specifično namijenjene suzbijanju socijalne isključenosti kada ona nije pokrivena ostalim funkcijama.

Funkcija socijalne zaštite odnosi se na primarnu svrhu za koju se pruža socijalna zaštita, bez obzira na zakonske ili institucionalne odredbe.

Jedinica promatranja je program socijalne zaštite. Prema definiciji, program socijalne zaštite predstavlja jasan skup pravila koji podržava jedna ili više institucionalnih jedinica, koji regulišu raspodjelu davanja socijalne zaštite i njihovo finansiranje.

SOCIAL PROTECTION IN MONTENEGRO – ESSPROS METHODOLOGY

Source and methods of data collection

The data presented in this publication are collected by gathering administrative data from reporting units. Social Protection in Montenegro Statistics are conducted in accordance with the Law on Official Statistics and Official Statistics System (Official Gazette of Montenegro No 18/12, 47/19) and Annual plan of Statistical Surveys for 2021 (Official Gazette of Montenegro No 7/21).

Coverage and comparability

The ESSPROS is a harmonized system that serves as an instrument for analysis and comparison of financial flows of social protection. The objectives of the ESSPROS are to provide comprehensive and coherent description of the social protection in the EU Member States and candidate states for the membership in the European Union, covering social benefits and their financing, focusing on international comparability and harmonising with other statistics.

Definitions

Social protection comprises all interventions from public or private bodies intended to relieve households and individuals of the financial burden of a defined set of risks or needs, provided that there is neither a simultaneous reciprocal, nor an individual arrangement involved (intervention where the recipient of social protection is obliged to provide simultaneously something of equivalent value in exchange).

Risks or needs in the ESSPROS are expressed in this methodology as function, so the social protection schemes are listed below:

Sickness/Healthcare - implies income maintenance and support in cash in connection with physical or mental illness, excluding disability. Health care is intended to maintain restore or improve the health of the people protected irrespective of origin of the disorder.

Disability - implies support in cash or kind (except health care) in connection with the inability of physically or mentally disabled people to engage in economic and social activities.

Old age - implies income maintenance and support in cash or kind (except health care) in connection with old age.

Survivors - implies income maintenance and support in cash or kind in connection with the death of a family member.

Family/Children - implies support in cash or kind (except healthcare) in connection with the costs of pregnancy, childbirth and adoption, bringing up children and caring for other family members.

Unemployment - implies income maintenance and support in cash or kind in connection with unemployment.

Social exclusion not elsewhere classified - implies benefits in cash or kind (except healthcare) specifically intended to combat social exclusion where they are not covered by one of the other functions.

Function of social protection refers to the primary purpose for which social protection is provided, irrespective of legislative or institutional provisions.

The observation unit is the social protection scheme. According to the definition, the social protection scheme is a distinct body of rules, supported by one or more institutional units, governing the provision of social protection benefits and their financing.

Troškovi programa socijalne zaštite jesu: naknade socijalne zaštite, administrativni troškovi, transferi prema drugim programima i ostali izdaci.

Naknade socijalne zaštite, kao najveći izdatak programa socijalne zaštite, predstavljaju novčane ili nenovčane transfere izvršene od strane programa socijalne zaštite prema domaćinstvima ili pojedincima namijenjeni ublažavanju finansijskog opterećenja od definisanog niza rizika ili potreba.

Socijalne naknade se dijele na naknade koje se dodjeljuju bez provjere materijalnog stanja i naknade socijalne zaštite koje se dodjeljuju na bazi provjere materijalnog stanja. Prema vrsti socijalne naknade mogu biti novčane ili nenovčane. Novčane naknade se odnose na novčana plaćanja, dok nenovčane naknade se odnose na nadoknade troškova i direktno pružene robe i usluge.

Administrativni troškovi su troškovi na teret programa socijalne zaštite za njegovo upravljanje i vođenje.

Ostali izdaci su različiti izdaci programa socijalne zaštite.

The expenditures of social protection schemes are the following: social benefits, transfers to other schemes administration costs, and other expenditure.

Social benefits, as the most extensive social protection expenditure, consist of transfers, in cash or in kind, by social protection schemes to households and individuals to relieve them of the burden of a defined set of risks or needs.

Social benefits are divided into benefits with regard to whether they are means-tested or not. By type of social benefits can be regard to cash or in kind. Social benefits in cash relate to cash payments, while social benefits in kind relate to reimbursements and directly provided goods and services.

Administration costs means the costs charged to the scheme for management and administration thereof.

Other expenditure means miscellaneous expenditure by social protection schemes.

27 - 1. UKUPNI TROŠKOVI SOCIJALNE ZAŠTITE I TROŠKOVI ZA NAKNADE SOCIJALNE ZAŠTITE PREMA FUNKCIJAMA U CRNOJ GORI

TOTAL SOCIAL PROTECTION EXPENDITURES AND EXPENDITURES FOR SOCIAL PROTECTION BENEFITS BY FUNCTION, IN MONTENEGRO

u **EUR**

in **EUR**

	2016	2017	2018	2019(p)	
Ukupni troškovi socijalne zaštite	739 341 377	762 221 394	777 023 374	805 948 940	<i>Total social protection expenditures</i>
Ukupni troškovi za socijalne naknade prema funkcijama	718 925 678	739 801 263	754 396 488	781 999 345	<i>Total expenditures for social protection benefits, by function</i>
Bolest/ zdravstvena zaštita	188 879 395	204 378 896	224 431 844	239 765 694	<i>Sickness/Health care</i>
Invaliditet	59 470 559	62 836 009	64 103 687	66 077 092	<i>Disability</i>
Starost	277 277 681	289 142 818	300 108 501	305 818 199	<i>Old age</i>
Naslednici	85 967 950	88 792 852	90 631 927	92 052 883	<i>Survivors</i>
Porodica/djeca	74 892 858	55 676 054	31 925 020	30 776 671	<i>Family/Children</i>
Nezaposlenost	16 555 334	22 981 870	24 126 361	30 167 098	<i>Unemployment</i>
Socijalna isključenost koja nije drugdje klasifikovana	15 881 900	15 992 762	19 069 149	17 341 709	<i>Social exclusion not elsewhere classified</i>
Administarstivni troškovi	19 132 380	21 253 431	21 316 091	22 725 072	<i>Administrative costs</i>
Other expenditures	1 283 319	1 166 701	1 310 795	1 224 523	<i>Other expenditures</i>

27 - 2. UDIO POJEDINIH FUNKCIJA U UKUPNIM TROŠKOVIMA ZA NAKNADE SOCIJALNE ZAŠTITE U CRNOJ GORI

SHARE OF EACH FUNCTION IN TOTAL AMOUNT OF SOCIAL PROTECTION BENEFITS IN MONTENEGRO

u **%**

in **%**

	2016	2017	2018	2019(p)	
Ukupni troškovi za socijalne naknade prema funkcijama	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Total expenditures for social protection benefits, by function</i>
Bolest/ zdravstvena zaštita	26,3	27,6	29,7	30,7	<i>Sickness/Health care</i>
Invaliditet	8,3	8,5	8,5	8,4	<i>Disability</i>
Starost	38,6	39,1	39,8	39,1	<i>Old age</i>
Naslednici	12,0	12,0	12,0	11,8	<i>Survivors</i>
Porodica/djeca	10,4	7,5	4,2	3,9	<i>Family/Children</i>
Nezaposlenost	2,3	3,1	3,2	3,9	<i>Unemployment</i>
Socijalna isključenost koja nije drugdje klasifikovana	2,2	2,2	2,5	2,2	<i>Social exclusion not elsewhere classified</i>

27 – 3. UDIO TROŠKOVA SOCIJALNE ZAŠTITE I TROŠKOVA ZA NAKNADE, SOCIJALNE ZAŠTITE (% U BDP –U)⁽¹⁾ U CRNOJ GORI

SHARE OF SOCIAL PROTECTION EXPENDITURES AND EXPENDITURES FOR SOCIAL PROTECTION BENEFITS (% IN GDP)⁽¹⁾ IN MONTENEGRO

u %					in %
	2016	2017	2018	2019(p)	
Ukupni troškovi socijalne zaštite	18,7	17,7	16,7	16,3	<i>Total social protection expenditures</i>
Ukupni troškovi za socijalne naknade prema funkcijama	18,2	17,2	16,2	15,8	<i>Total expenditures for social protection benefits, by function</i>
Bolest/ zdravstvena zaštita	4,8	4,8	4,8	4,8	<i>Sickness/Health care</i>
Invaliditet	1,5	1,5	1,4	1,3	<i>Disability</i>
Starost	7,0	6,7	6,4	6,2	<i>Old age</i>
Naslednici	2,2	2,1	1,9	1,9	<i>Survivors</i>
Porodica/djeca	1,9	1,3	0,7	0,6	<i>Family/Children</i>
Nezaposlenost	0,4	0,5	0,5	0,6	<i>Unemployment</i>
Socijalna isključenost koja nije drugdje klasifikovana	0,4	0,4	0,4	0,4	<i>Social exclusion not elsewhere classified</i>

(1) Konačni podaci za bruto domaći proizvod (BDP) u tekućim cijenama, 2016, 2017, 2018. i 2019. godina

⁽¹⁾Final data on gross domestic product (GDP), in current prices, 2016, 2017, 2018 and 2019

27 - 4. UDIO NOVČANIH I NENOVČANIH NAKNADA U RAZLIČITIM FUNKCIJAMA SOCIJALNE ZAŠTITE U CRNOJ GORI

SHARE OF SOCIAL PROTECTION BENEFITS IN CASH AND SOCIAL PROTECTION BENEFITS IN KIND IN EACH FUNCTION IN MONTENEGRO

u %									in %
	2016		2017		2018		2019(p)		
	novčane <i>in cash</i>	nenovčane <i>in kind</i>	novčane <i>in cash</i>	nenovčane <i>in kind</i>	novčane <i>in cash</i>	nenovčane <i>in kind</i>	novčane <i>in cash</i>	nenovčane <i>in kind</i>	
Ukupni troškovi za socijalne naknade prema funkcijama	72,4	27,6	71,8	28,2	70,2	29,8	68,9	31,1	<i>Total expenditures for social protection benefits, by function</i>
Bolest/ zdravstvena zaštita	5,6	94,4	7,1	92,9	8,4	91,6	7,5	92,5	<i>Sickness/Health care</i>
Invaliditet	94,0	6,0	91,0	9,0	91,1	8,9	89,7	10,3	<i>Disability</i>
Starost	99,5	0,5	99,7	0,3	99,7	0,3	99,7	0,3	<i>Old age</i>
Naslednici	94,7	5,3	94,4	5,6	94,8	5,2	94,7	5,3	<i>Survivors</i>
Porodica/djeca	97,2	2,8	95,4	4,6	92,0	8,0	92,6	7,4	<i>Family/Children</i>
Nezaposlenost	93,8	6,2	95,1	4,9	93,6	6,4	91,6	8,4	<i>Unemployment</i>
Socijalna isključenost koja nije drugdje klasifikovana	75,3	24,7	77,0	23,0	80,7	19,3	78,6	21,4	<i>Social exclusion not elsewhere classified</i>

**27 - 5. UDIO NAKNADA SOCIJALNE ZAŠTITE
U RAZLIČITIM FUNKCIJAMA SOCIJALNE ZAŠTITE S OBZIROM
NA TO TEMELJE LI SE, NA PROVJERI MATERIJALNOG STANJA ILI NE**
**SHARE OF SOCIAL BENEFITS IN EACH
FUNCTION WITH REGARD TO WHETHER THEY
ARE MEANS-TESTED OR NOT**

	u %								in %
	2016		2017		2018		2019(p)		
	bez provjere materijalnog stanja	sa provjerom materijalnog stanja	bez provjere materijalnog stanja	sa provjerom materijalnog stanja	bez provjere materijalnog stanja	sa provjerom materijalnog stanja	bez provjere materijalnog stanja	sa provjerom materijalnog stanja	
	<i>non means-tested</i>	<i>means-tested</i>	<i>non means-tested</i>	<i>means-tested</i>	<i>non means-tested</i>	<i>means-tested</i>	<i>non means-tested</i>	<i>means-tested</i>	
Ukupni troškovi za socijalne naknade prema funkcijama	97,3	2,7	97,4	2,6	97,2	2,8	97,4	2,6	<i>Total expenditures for social protection benefits, by function</i>
Bolest/zdravstvena zaštita	100,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	<i>Sickness/Health care</i>
Invaliditet	100,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	<i>Disability</i>
Starost	99,0	1,0	98,9	1,1	99,0	1,0	99,1	0,9	<i>Old age</i>
Naslednici	99,6	0,4	99,6	0,4	99,6	0,4	99,6	0,4	<i>Survivors</i>
Porodica/djeca	99,6	0,4	98,5	1,5	97,6	2,4	97,5	2,5	<i>Family/Children</i>
Nezaposlenost	100,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	<i>Unemployment</i>
Socijalna isključenost koja nije drugdje klasifikovana	0,4	99,6	7,0	93,0	11,5	88,5	5,3	94,7	<i>Social exclusion not elsewhere classified</i>

